

Motion

1983/84:2405

Sivert Carlsson m. fl.

Minskad sårbarhet vid elavbrott

Strömavbrottet den 27 december förra året visade på ett drastiskt sätt sårbarheten i det moderna samhället med ett storskaligt, centralistiskt energisystem.

Fel i en transformatorstation – och sju miljoner invånare blir utan ström, med alla de olika konsekvenser detta medför. Ljuset slocknar, radion tystnar, tågen stannar, hissar fastnar, mjölkningen avstannar, datorerna upphör att fungera, butikerna stänger, produktionen upphör och värmen försvinner.

Strömavbrottet visar också på vikten av att energiförsörjningen bygger på småskalighet och en beredskap för liknande händelser. Även om experter fortfarande hävdar att händelser av den här arten och elavbrott av den här storleken egentligen är något som inte skall ske, så har verkligheten på ett drastiskt sätt bevisat motsatsen och hissat varningssignaler.

Energisystemet måste ges en flexibel och lokalt anpassad, småskalig utformning och i huvudsak vara baserat på utnyttjande av inhemska, förnybara energikällor. Ett sådant energisystem gör sårbarheten mindre, säkerheten och försörjningstryggheten större.

Investeringar i storskaliga kärnkraftsanläggningar medför att vi f. n. har stor överproduktion av el som i första hand måste avsättas för uppvärmning av bostäder och lokaler.

Denna utveckling som medför ett mycket köldkänsligt och sårbart el-försörjningssystem strider bl. a. mot kraven på minskad sårbarhet och mindre användning av el för uppvärmningsändamål.

Enligt vår uppfattning bör åtgärder vidtas för att i första hand trygga och garantera en säker uppvärmning vid el-avbrott liknande det i inledningen beskrivna.

Värmeproblemet kan vid sträng kyla och längre strömavbrott handla om överlevnadsfrågor i bostäder som är helt beroende av eluppvärmning.

Den nyligen införda föreskriften i planverkets författningssamling som anger att vid byggnation av småhus skall planlösningen utformas så, att erforderliga uppvärmningskomponenter samt skorsten i efterhand kan installeras, utgör ej tillräcklig garanti för värmeförsörjning vid ett längre elavbrott.

Enligt vår mening bör därför krav ställas på att någon form av eldstad och skorsten installeras vid nybyggnation av småhus och att förslag framläggs syftande till att i övrig byggnation underlätta installation av värmekälla som vid elavbrott säkrar bostadsuppvärmningen.

Vi menar att riksdagen hos regeringen bör hemställa om initiativ till åtgärder i enlighet med vad som ovan anförts.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till åtgärder i enlighet med vad som i motionen anförts beträffande nödvändigheten av att vid elavbrott åstadkomma en minskad sårbarhet i bostäder.

Stockholm den 25 januari 1984

SIVERT CARLSSON (c)

AGNE HANSSON (c)

PÄR GRANSTEDT (c)

